

Samarbejdsaftale mellem Integrationsministeriet og Kulturministeriet 2010 - 2012

Velkommen

Jeg er glad for at byde velkommen til 55 deltagere på temadagen i dag, der er et resultat af Integrationsministeriets og Bibliotek og Mediers samarbejde.

Der er deltagere fra i alt 30 biblioteker – fra Aalborg i nordvest til Guldborgsund i sydøst. Det er et flot fremmøde, og det vidner om, at bibliotekernes arbejde med integration bliver prioriteret og er ved at blive rodfæstet i mange af de lokalsamfund, hvor der er brug for det.

Fortsat behov for initiativer

Men vi er samlet her i dag, fordi der fortsat er behov for initiativer – og der er fortsat brug for inspiration og viden om muligheder for at gøre arbejdet med integration bedre for brugerne og lettere for det enkelte bibliotek – og i nogle tilfælde måske også billigere. Der bliver i dag præsenteret eksempler på muligheder, som samarbejdsaftalen mellem Integrationsministeriet og Bibliotek og Medier åbner for.

Den platform, som bibliotekernes integrationsarbejde hviler på her i 2010, er et resultat af et langt, sejt træk, der for alvor tog fart i 2002 med et konsulentprojekt, der skulle udvikle modeller for arbejdet med integration.

Dernæst fulgte kampagnen *Biblioteket: en port til det danske samfund* fra 2003-2005 med tilskud til projekter.

Næste skridt var den første samarbejdsaftale mellem Kulturministeriet og Integrationsministeriet (2007-10), hvor oprettelsen af 130 lektiecaféer på folke- og skolebiblioteker fyldte meget.

Men i løbet af den første samarbejdsaftale blev der også indgået aftaler med bl.a. KVINFO om at bruge deres model for mentornetværk i bibliotekerne samt Brug for alle Unge om bibliotekernes mulighed for at trække på deres rollemodeller.

Jeg fortæller om et øjeblik lidt om et mentornetværk, som biblioteket på Vesterbro er ved at planlægge, og Yeter Gül vil senere i dag komme ind på, hvordan bibliotekerne kan have glæde af Brug for alle unges rollemodeller.

I 2008 fulgte programmet *Lige muligheder for alle* med mulighed for at få støtte til at oprette medborgercentre. Der er p.t. givet tilskud til i alt

12 medborgercentre, hvor biblioteker arbejder sammen med andre parter i lokalsamfundet om at koordinere deres tilbud til borgerne.

Ros til bibliotekerne

Nu, hvor vi er samlet, vil jeg gerne benytte anledningen til at rose jer, der arbejder i bibliotekerne, for jeres engagement og indsats i forhold til integration. I har forstået at bruge det positive udgangspunkt, at alle – også brugere fra etniske minoriteter – har tillid til biblioteket, og at de kommer der. Desuden har I opbygget viden og erfaring – og I samarbejder og deler jeres viden. Jeg synes også, at det er værd at nævne, at biblioteker med integrationsprojekter i høj grad har været og er frontløbere i forhold til fremtidens folkebibliotek, folkebiblioteket i vidensamfundet, som vil blive præget bl.a. af partnerskaber og tilbud om uformel læring. Begge dele er gennemgående træk i integrationsarbejdet.

Samarbejdsaftalen 2010 - 2012

Blandt andet på baggrund af de gode resultater fra den første samarbejdsaftale mellem Integrationsministeriet og Kulturministeriet er der fra begyndelsen af 2010 indgået en ny tre-årig samarbejdsaftale.

Fokus i den nye samarbejdsaftale er på indsatser i biblioteker og medborgercentre, som er placeret tæt på udsatte boligområder rundt om i landet.

[Som udgangspunkt er der tale om de 37 boligområder, som var omfattet af udredningsarbejdet i regeringens *Programbestyrelse for dialog og balance i udsatte boligområde*, men andre udsatte boligområder med store sociale problemer kan også komme i betragtning. Dette fokus skal ses i lyset af den store koncentration af ressourcetsvage nydanskere, der har bopæl i disse områder.]

Indholdsmæssigt er det ønsket at koncentrere sig om fem typer af indsatser, som enten har været afprøvet med godt resultat: altså mere af det, der virker **eller** indsatser, som Integrationsministeriet og Bibliotek og Medier vurderer til at have potentiale for gode resultater i biblioteksregi.

1. Mentorordninger og bydelsmødreprojekter

Den første type indsats handler om bibliotekers rolle i forhold til at understøtte og i nogle tilfælde også drive forskellige former for mentornetværk. Bl.a. kan man forestille sig, at aktiviteter som lektiecaféer og vejledning om jobsøgning kan udvikles ved at tilknytte et mentornetværk eller f.eks. en Karrierevejledning.

Vesterbro er det første bibliotek, der er i gang med at planlægge et mentornetværk. Med støtte fra Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker skal der over det næste års tid etableres mindst 15 match mellem mentorer og mentees, og det er hensigten, at tilbuddet skal gøres varigt. Desværre havde biblioteket ikke mulighed for at komme i dag og præsentere initiativet, men jeg har fået en række slides, som sammen med de andre oplæg i dag bliver lagt på vores hjemmeside.

Integrationsministeriet har støttet en række bydelsmødreprojekter i udsatte boligområder med mange nydanskere. Bydelsmødre er frivillige kvinder med anden etnisk baggrund end dansk, som går på hjemmebesøg hos kvinder i lokalområdet, hvor de taler om børneopdragelse, uddannelse, sundhed m.v. Inden de begynder går de et kursus og gennem deres arbejde er de med til også at formidle generel viden om det danske samfund.

Bydelsmødre kan gennem deres opsøgende arbejde blive et bindeled mellem hjem og bibliotek – og fungere som ambassadører i forhold til bibliotekernes tilbud til borgere med anden etnisk baggrund end dansk.

Bibliotekerne er med deres indbyrdes infrastruktur oplagte som platforme til at forankre Bydelsmødreprojekter og kan være med til at sikre en effektivisering og standardisering, som gør det nemmere at implementere ordningen, hvor det er relevant. Som I kan se i programmet, skal vi i dag høre om erfaringerne fra et Bydelsmødreprojekt på Nørrebro.

2. Uformel læring og empowerment

Biblioteker bidrager til social inklusion bl.a. ved at fungere som åbne og uformelle læringsrum, hvor der både sker en formidling af viden og det er muligt at få en indsigt i dansk kultur- og samfundsliv. På biblioteket er der mulighed for at udvikle den informationskompetence, der er nødvendig for at orientere sig i vores komplekse samfund. Viden er en af vejene til empowerment – evnen og kompetencen i til at klare sig i samfundet.

I perioden 2010–2012 fokuserer samarbejdspartnerne især på følgende aktiviteter indenfor læring og empowerment i biblioteksregi:

a) *Vi læser avisen sammen - biblioteket læser avis med nydanske kvinder*

En del indvandrerkvinder er ikke tilknyttet det danske arbejdsmarked og er heller ikke synlige som aktive medborgere. For den gruppe af kvinder har bibliotekerne udviklet avisprojektet. Målet er at bringe kvinderne ud af deres isolation og sætte dem i stand til bedre at indgå i

samfundet som aktive medborgere samt at introducere dem til, hvorledes de kan bruge bibliotekets ressourcer i den proces.

b) Læseklubber/litteraturkredse

Læseklubber er en naturlig fortsættelse af "Vi læser avisen sammen" og kan eventuelt udvikle sig til en digital platform, hvor man kan diskutere med andre borgere og få en større viden om litteratur og en indsigt i dansk hverdags- og kulturliv. Læseklubber er desuden en god mulighed for at være i kontakt med andre mennesker og styrke det sociale netværk.

c) IT for alle [vi får i dag et eksempel på det fra Gellerup]

Bibliotekerne har udviklet åbne læringstilbud og uddannet IT-guider og har i det hele taget fokus på Den Digitale Borger. Flere biblioteker og medborgercentre giver støtte og hjælp til at håndtere kommunikationen med det offentlige via internettet og til at lægge CV på nettet. Der er imidlertid ingen tvivl om, at der hos mange borgere – ikke mindst ikke etniske danskere – er et udækket og voksende behov for at få hjælp til at håndtere de mange offentlige tilbud og krav om digital kommunikation.

3. Uformel sprogtilegnelse

For at sikre, at der nogle basale integrationstilbud til borgere med et mangelfuldt dansk kan man fx etablere Sprog-Caféer, hvor det er muligt at få hjælp i forbindelse med sproglige problemer af næsten enhver art fra udtale til grammatik. Sprog-Caféen er desuden et sted, hvor flygtninge og indvandrere kan komme og øve deres dansk med danskere – evt. frivillige – over en kop te/kaffe.

En sprogcafé kan også være et godt udgangspunkt for hjælp til f.eks. at skrive breve og få forklaret diverse skriftlige informationer som f.eks. offentlige breve, buskøreplaner og køb/salg-annoncer.

4. Kulturformidling og kulturbro

Mange nydanskere bruger slet ikke – eller blot i begrænset omfang – kulturtilbud som bl.a. teatre og museer. Under overskriften "Kulturbroen", kan medborgercentre og biblioteker benyttes som en platform til formidling af kulturtilbud og være med til at skabe interesse for dem.

En velegnet form for kulturformidling på bibliotekerne kan fx være "fortællecaféer" og bogklubber.

5. Borgerforum

Bibliotekerne holder traditionelt kulturarrangementer og debatarrangementer.

Integrationsministeriet og Bibliotek og Medier vil gerne støtte udviklingen af flere typer debatarrangementer. Én type kan fx være arrangementer, hvor nydanskere bliver inspireret til selv at udvikle og afholde arrangementer. En anden type kan være nøgleklare debatarrangementer, der kan turnere mellem forskellige biblioteker og medborgercentre. Temaer kan være forebyggelse af kriminalitet, generationskonflikter, fremme af ligebehandling, anti-radikalisering og bekæmpelse af diskrimination. Et eksempel på den sidste type af arrangement er Limboland, som vi skal høre mere om senere.

Tak til Integrationsministeriet

Inden jeg slutter, vil jeg gerne takke Integrationsministeriet for det gode samarbejde. Det er strategisk meget værdifuldt for bibliotekssektoren at Integrationsministeriet støtter, bakker op om og anerkender den indsats, som folkebibliotekerne yder på integrationsområdet. Det har i meget høj grad været medvirkende til at synliggøre bibliotekernes bidrag til den positive samfundsudvikling, som vellykkede integrationsprojekter skaber.

Til Bibliotekerne

Til bibliotekerne vil jeg gerne slutte af med en opfordring til at fortsætte integrationsarbejdet i de kommende år under de rammer, som den nye aftale giver. Rent økonomisk er der i et vist omfang mulighed for at søge støtte fra Integrationsministeriets puljer. Det skal vi høre mere om lige om lidt og igen komme ind på i eftermiddag. I Bibliotek og Medier ligger mulighederne i puljen til etablering af medborgercentre og i Udviklingspuljens Frie Forsøg.

Tak for nu.